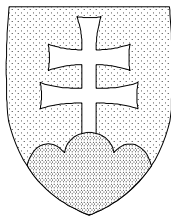

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo : 2002/ZK/2/1/060

Bratislava 09.04.2002

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia, ako úrad príslušný podľa zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v správnom konaní začatom na podnet podnikateľa Bytové družstvo, Snina so sídlom Budovateľská 2204, 069 01 Snina, voči podnikateľovi VIHORLAT akciová spoločnosť Snina so sídlom Strojárska 20, 069 23 Snina, vo veci zneužitia dominantného postavenia na relevantnom trhu a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

rozhodol

na základe ustanovenia § 32 ods. 1 písm. b) zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov správne konanie zastavuje, pretože navrhovateľ vzal návrh späť.

Odôvodnenie :

Dňa 05.09.2001 bol Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky, II. výkonnému odboru (ďalej len „úrad“) doručený podnet podnikateľa Bytové družstvo, Snina so sídlom

Budovateľská 2204, 069 01 Snina (ďalej len „BDS“) vo veci „Návrhu na začatie konania o vyslovenie povinnosti zdržať sa zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu“, ktorý bol odstúpený II. výkonným odborom na vybavenie podľa príslušnosti Oblastnému pracovisku PMÚ SR v Banskej Bystrici (ďalej len „OP PMÚ SR“). Podaním podnikateľa BDS bolo úradom zahájené správne konanie voči podnikateľovi Vihorlat a.s., Snina so sídlom Strojárska 20, 069 23 Snina (ďalej len „Vihorlat a.s.“), ktorý podľa názoru navrhovateľa prerušením dodávok teplej úžitkovej vody do odberných miest vo vlastníctve a správe BDS zneužil svoje dominantné postavenie v zmysle zákona č. 136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Listami zo dňa 20.09.2001 oznámilo OP PMÚ SR podnikateľovi Vihorlat ako účastníkovi správneho konania a podnikateľovi BDS ako navrhovateľovi začatie správneho konania vo veci zneužitia dominantného postavenia podľa § 8 ods.2 písm. a) a b) zákona.

Podnikateľ BDS je zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Prešov, Oddiel: Dr, Vložka číslo: 232/P. Hlavným predmetom činnosti je prenájom, správa, prevádzka a údržba bytových domov, bytov, garáží a ateliérov vo vlastníctve družstva.

Podnikateľ Vihorlat a.s. je zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Prešov, Oddiel: Sa, Vložka číslo: 55/P. Hlavným predmetom činnosti je výroba tepelnej a elektrickej energie. Ďalej výskum, vývoj a inovácia, skúšobníctvo a projekčná činnosť vo výrobných odboroch stroje a zariadenia zlievárni, hydraulické lisy tvárniace na plasty, pneumatické prvky a zdvíhacie a transportné zariadenia.

Podľa § 3 ods. 2 zákona podnikateľom na účely tohoto zákona je podnikateľ podľa osobitného predpisu, ďalej fyzická osoba a právnická osoba a ich združenia, ak ide o ich činnosti a konania, ktoré súvisia alebo môžu súvisieť so súťažou bez ohľadu na to, či tieto činnosti a konania sú alebo nie sú zamerané na dosahovanie zisku.

Vzhľadom na uvedené podnikatelia BDS a Vihorlat a.s.sú podnikateľmi podľa § 3 ods. 2 zákona a teda je daná pôsobnosť zákona v zmysle § 2 ods. 1 zákona.

Podľa § 25 ods. 3 zákona sú navrhovateľ BDS a podnikateľ Vihorlat a.s., ako podnikateľ o ktorého právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má rozhodnúť, účastníkmi konania.

Pre posúdenie skutočnosti, či určitý podnikateľ zneužíva svoje dominantné postavenie na príslušnom relevantnom trhu je potrebné určiť relevantný trh z vecného, časového a priestorového hľadiska, preukázať dominantné postavenie podnikateľa na vymedzenom relevantnom trhu a nakoniec sa zamerať na posúdenie, či podnikateľ svojim konaním porušil § 8 ods. 2 zákona.

Pri posudzovaní možného zneužívania dominantného postavenia na trhu úrad preto v prvom kroku definoval relevantný trh. Podľa § 3 ods. 3 zákona relevantný trh je

priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

Tovarový relevantný trh úrad vymedzil ako trh dodávky tepla na vykurovanie a ohrev teplej úžitkovej vody. Pri tovarovom vymedzení úrad vychádzal zo skutočnosti, že teplo je pre potreby prevádzky tepelného hospodárstva mesta Snina podnikateľom BDS nezastupiteľný s akýmkoľvek iným substitútom a pretože v inkriminovanom čase bol podnikateľ Vihorlat a.s. jediným výrobcom tepla na území mesta Snina.

Geograficky vymedzil úrad relevantný trh ako lokálny a to územím mesta Snina, nakoľko vychádzal zo skutočnosti, že dodávky tepla podnikateľom Vihorlat a.s. sú v predmetnom prípade realizované iba na území mesta Snina.

Z časového hľadiska ide o trh nepretržitý. Úrad pre posúdenie vzniknutej situácie na takto určenom relevantnom trhu vymedzil obdobie odo dňa 03.09.2001, čiže odo dňa, kedy podnikateľ Vihorlat a.s. písomne oznámil svojmu priamemu zmluvnému partnerovi podnikateľovi SUKMONT TEPLO s.r.o. (ďalej len „Sukmont s.r.o.“), že vzhľadom na neuhradené faktúry z jeho strany, mu od 03.09.2001 odstavuje dodávku tepla pre vykurovanie a ohrev teplej úžitkovej vody (ďalej len „TÚV“).

Ďalej úrad zisťoval, či podnikateľ Vihorlat a.s. má na vymedzenom relevantnom trhu dodávok tepla pre vykurovanie a ohrev TÚV dominantné postavenie. Podľa ustanovenia § 8 ods. 1 zákona, dominantné postavenie na relevantnom trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži alebo ktorí sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu môžu správať nezávisle.

Po zadefinovaní relevantného trhu sa úrad zameral na analýzu jeho štruktúry a zistil, že podnikateľ Vihorlat a.s. bol jediným výrobcom tepla na území mesta Snina a neexistovala teda iná možnosť získania dodávok tepla od iného výrobcu, resp. dodávateľa tepla.

Pri preverovaní dominantného postavenia spoločnosti, úradu túto skutočnosť listom potvrdil aj podnikateľ BDS, ktorý na základe zmluvy s podnikateľom Sukmont s.r.o. zabezpečoval dodávku tepla pre vykurovanie a ohrev TÚV do odberných miest ktoré sú vo vlastníctve a správe BDS t.j pre konečných odberateľov - obyvateľov predmetných bytových jednotiek.

Bariéry vstupu na vymedzený trh sú nasledovné:

1. Vybudovanie výrobnnej kapacity, ktorá produkuje teplo si vyžaduje vysoké náklady a z daného hľadiska je vstup zahraničných dodávateľov obmedzený.
2. Na lokálnom trhu mesta Snina domácom, je len jediný výrobca tepla, čím je obmedzený prístup k zdrojom.
3. Priamy prístup ku zdroju výroby tepla je sťažený skutočnosťou, že tepelné hospodárstvo mesta Snina t.j. rozvody na rozvod tepla je majetkom mesta.
4. Na prevádzkovanie centrálného zdroja tepla je potrebné v súlade so zákonom č.70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb.

o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“), licenciu od MH SR.

Vychádzajúc z uvedených zistení úrad dospel k záveru, že dominantné postavenie podnikateľa Vihorlat a.s. na relevantnom trhu dodávky tepla na vykurovanie a ohrev TÚV je preukázané.

Na základe preukázaného dominantného postavenia podnikateľa Vihorlat a.s. na relevantnom trhu dodávky tepla na vykurovanie a ohrev TÚV začal úrad skúmať, či podnikateľ Vihorlat a.s. neporušil ustanovenia § 8 ods. 2 písm. a) až e) zákona, ktoré stanovujú, že zneužitím dominantného postavenia na relevantnom trhu je najmä:

- a) priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných obchodných podmienok,
- b) hrozba obmedzenia alebo obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor užívateľov,
- c) uplatňovanie rozdielných podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými sú alebo môžu byť títo podnikatelia znevýhodňovaní v súťaži,
- d) viazanie súhlasu s uzavretím zmluvy na podmienku, že druhá zmluvná strana prijme aj ďalšie záväzky, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv,
- e) dočasné zneužívanie ekonomickej sily s cieľom vylúčiť súťaž.

V súvislosti s návrhom podnikateľa BDS na začatie konania o vyslovenie povinnosti zdržať sa zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu podnikateľom Vihorlat a.s., ktorého sa tento dopustil podľa názoru navrhovateľa tým, že dňa 03.09.2001 prerušil dodávku tepla na vykurovanie a ohrev TÚV pre celé mesto Snina a tým aj pre odberné miesta vo vlastníctve a správe BDS ku ktorému došlo bez predchádzajúceho písomného upozornenia, úrad preveroval, či skutočne nedošlo k porušeniu § 8 zákona. Úrad na základe získaných podkladov a informácií zistil, že :

Na území mesta Snina je tepelné hospodárstvo realizované v reťazci výrobca – Vihorlat a.s. (od 01.11.2000 v konkurze), distribúcia – Sukmont s.r.o. a jednotliví odberatelia tepla. Výrobu tepla realizuje výrobca vo vlastnej teplárni. Na prenos a rozvod tepla distribútor využíva súbor výmenníkových staníc tepla a primárnych a sekundárnych rozvodov, ktoré sú majetkom mesta a ktoré využíva na základe nájomnej zmluvy zo dňa 13.07.1995 uzatvorenej medzi mestom Snina so sídlom Strojárska 2060/95, 069 01 Snina, zastúpeného primátorom mesta Ing. Štefanom Milovčíkom a podnikateľom Sukmont s.r.o. zastúpeného konateľom Michalom Mergom.

Podnikateľ BDS je podľa zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) v pozícii priameho odberateľa tepla. Teplo na vykurovanie a ohrev TÚV nakupoval v období od 01.08.1995 do 31.12.1999 od distribútora na základe Kúpnej zmluvy podpísanej dňa 10.09.1995. V období od 01.01.2000 do 05.09.2001 nakupoval teplo na vykurovanie a ohrev TÚV od toho istého distribútora ako v predchádzajúcom období (Sukmont s.r.o.) na základe Kúpnej zmluvy č. 14/99 zo dňa 09.06.2000.

Podnikateľ Vihorlat a.s. bol od 30.10.2000 v konkurze, na základe čoho mu podľa § 8 ods. 1 písm. c) zákona o energetike zanikla licencia č. 2000 ET 0209 na podnikanie v energetických odvetviach. MH SR písomne zaviazalo podnikateľa Vihorlat a.s., aby naďalej pokračoval v prevádzkovaní centrálného zdroja tepla tak, aby prerušením alebo obmedzením dodávok tepla nebola ohrozená výroba v podniku samotnom a zároveň aby nebolo prerušené zásobovanie mesta Snina teplom. Súčasne na základe výzvy MH SR požiadal podnikateľ Vihorlat a.s. o udelenie licencie a naďalej jednal ako držiteľ licencie. Podnikateľ Vihorlat a.s. súč. v pozícii výrobcu tepla, dodával teplo na vykurovanie a ohrev TÚV distribútorovi Sukmont s.r.o. v období 01.08.1995 do 31.07.2000 na základe Zmluvy o dodávke tepla podpísanej dňa 31.07.1995. Od 22.09.2000 sa dodávka tepla na vykurovanie a ohrev TÚV medzi podnikateľmi Vihorlat a.s. a Sukmont s.r.o. uskutočňovala na základe Zmluvy o dodávke tepla č. 7/2000. Táto dodávka bola prerušená dňa 03.09.2001. Prerušeniu dodávky tepla zo strany podnikateľa Vihorlat a.s. predchádzal list zo dňa 31.08.2001, v ktorom tento oznamuje podnikateľovi Sukmont s.r.o., že vzhľadom na skutočnosť, že k 31.08.2001 záväzok Sukmontu s.r.o. voči Vihorlatu a.s. predstavuje čiastku 47,609 tis. Sk dňom 03.09.2001 odstavuje dodávku tepla pre vykurovanie a ohrev TÚV pre podnikateľa Sukmont s.r.o.. Tento list bol postúpený na vedomie aj Ing. Miľovčíkovi – primátorovi mesta a Ing. Husťákovi – prednostovi Okresného úradu. S touto skutočnosťou formou plagátu „Oznam o odstávke tepla na vykurovanie a ohrev TÚV“, ktorý umiestnili na bytových domoch, ktoré boli vo vlastníctve a správe BDS, oboznámil podnikateľ Vihorlata.s. aj obyvateľov príslušných bytových domov.

Úrad s cieľom získať objektívny prehľad o predmetnom prípade, požiadal Štátnu energetickú inšpekciu (ďalej len „ŠEI“) o stanovisko. ŠEI vo svojom stanovisku konštatovala, že podnikateľ Vihorlat a.s. prerušil dodávku tepla na vykurovanie a ohrev TÚV v dňoch od 03.09.2001 do 06.09.2001 v súlade s § 9 ods. 1 písm. h) zákona č. 70/1998 Z.z. o energetike, pretože priamy odberateľ tepla Sukmont s.r.o. neplnil podmienky dané zmluvou o dodávke tepla č. 7/2000 zo dňa 22.09.2000.

Podnikateľ BDS na základe vyžiadania úradu potvrdil, že podnikateľ Vihorlat a.s. po podpísaní Zmluvy o prenájme a Kúpnej zmluvy s BDS o dodávke tepla na vykurovanie a ohrev TÚV plnil záväzky plynúce zo zmluvy bez akýchkoľvek obmedzení alebo hrozieb.

Dňa 20.03.2002 obdržal úrad list č. 1368/2002 od podnikateľa BDS, v ktorom tento dáva úradu na vedomie, že vzhľadom na ďalší vývoj v zásobovaní teplom na území mesta Snina berie svoj návrh na začatie konania v plnom rozsahu späť.

V súlade s ustanovením § 33 zákona, úrad vyzval účastníkov konania, podnikateľa BDS listom č. 1390/PMÚSR/2001 zo dňa 25.03.2002 a podnikateľa Vihorlat a.s. listom č. 1390-1/PMÚSR/2001 zo dňa 25.03.2002, aby sa ústne alebo písomne vyjadrili k predmetu konania a k výsledkom šetrenia.

Na základe úradom zistených skutočností, predmetného listu BDS zo dňa 20.03.2002, písomného vyjadrenia BDS zo dňa 04.04.2002 k výsledkom šetrenia, ktoré neobsahovalo také skutočnosti, ktoré by mohli zmeniť rozhodnutie úradu a tiež faktu, že Vihorlat a.s. svoje právo vyjadriť sa k výsledkom konania nevyužil, úrad rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 34 ods. 1 zákona č.136/2001 Z.z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia rozklad do 15 dní odo dňa doručenia tohoto rozhodnutia.

Ing. Ladislav Szabó
riaditeľ odboru
zneužívania dominantného postavenia

Rozhodnutie sa doručí :

- 1) Bytové družstvo Snina, Budovateľská 2204, 069 01 Snina
- 2) Vihorlat, a.s. Snina, Strojárska 20, 069 23 Snina